

POUFNE

Egz.nr

WAŻNIEJSZE ASPEKTY POLITYKI MILITARNEJ WIELKIEJ BRYTANII
ORAZ ROLI JEJ SIŁ ZBROJNYCH W SYSTEMIE PRZYGOTOWAŃ WOJENNYCH
NA ŚRODKOWO- I PÓŁNOCNOEUROPEJSKIM TDW NATO

Wystąpienie w dyskusji Szefa Zarządu II Sztabu Generalnego WP
gen. bryg. Cz. Kiszczaka na Konferencji w Pradze
/październik, 1977 r./

W A R S Z A W A

WRZESIEŃ 1977 ROK

Szanowny Gospodarzu - Towarzyszu Generale Broż!

Szanowni Towarzysze Generałowie i Oficerowie!

Proszę pozwolić, że na wstępie serdecznie podziękuję Kierownictwu Zarządu Wywiadowczego Sztabu Generalnego Czechosłowackiej Armii Ludowej, za zaproszenie do stolicy Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej - Pragi oraz przekażę Wam - szanowni towarzysze szefowie i członkowie delegacji - pozdrowienia i życzenia owocnych obrad od Ministra Obrony Narodowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej towarzysza generała armii Wojciecha Jaruzelskiego i Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego towarzysza generała broni Floriana Siwickiego.

Nasze tegoroczne spotkanie odbywa się w przededniu wielkiego święta bratniego narodu radzieckiego i całej postępowej ludzkości - 60 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, głównego wydarzenia naszej epoki.

Zrodzone przez Wielki Październik pierwsze w świecie państwo robotników i chłopów od zarania swojego powstania zostało zmuszone do walki ze zbrojną krucjatą imperializmu międzynarodowego. Rozgromiła wówczas wroga powołana przez Wielkiego Lenina i Partię sławna Armia Czerwona.

Również na polach bitewnych drugiej wojny światowej bohaterskie Radzieckie Siły Zbrojne, opierając swą siłę i niezwykłą

żoność na niewzruszonej jedności ideowej i politycznej z narodem i kierowniczą siłą państwa radzieckiego - leninowską partią komunistyczną - odegrały decydującą rolę w rozgromieniu faszyzmu, uratowaniu cywilizacji przed zagładą i wyzwoleniu wielu narodów z obcej niewoli i rodzimej reakcji.

Powstał światowy system socjalistyczny, a w rezultacie kolejnych etapów procesu rewolucyjnego nastąpił rozpad kolonializmu i szerokie rozbudzenie ruchów narodowowyzwoleńczych. Doświadczenia Wielkiego Października są drogowskazem rozwoju państw naszej socjalistycznej wspólnoty i wszystkich państw wstępujących na drogę postępu.

W minionym sześćdziesięcioleciu pod kierownictwem sławnej leninowskiej Partii Komunistycznej, zostało zbudowane nowe pod względem struktury i treści, głęboko skonsolidowane wewnętrznie i zjednoczone w działaniu świadomych twórców społeczeństwo, pomyślnie rozwijające się w bezkryzysowej gospodarce, prawie do pracy, nauki, dojrzałych socjalistycznych stosunkach i prawdziwej wolności. Te doniosłe przemiany dobitnie określa nowa Konstytucja radziecka - wielka karta rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego budującego zręby komunizmu.

Z okazji 60 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, w imieniu własnym oraz wszystkich oficerów i pracowników Zarządu Wywiadowczego Sztabu Generalnego Wojska Polskiego mam zaszczyt złożyć Wam, Szanowny towarzyszu generale armii Piotrze Iwanowiczu Iwaszutinie i członkom delegacji radzieckiej, a za Waszym pośrednictwem również wszystkim pracownikom Głównego Zarządu Wywiadowczego Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Związku Radzieckiego, serdeczne gratulacje oraz życzenia

dalszych wielkich sukcesów w umacnianiu mocy obronnej Kraju Rad oraz niezakłóconych warunków budowy społeczeństwa komunistycznego.

Radzieckie Siły Zbrojne są gwarantem pokojowego budownictwa socjalistycznego także w naszych państwach. Żołnierze Wojska Polskiego, scementowanego z Armią Radziecką przelaną krwią w walce z faszyzmem, zespolonego z bratnimi armiami w Układzie Warszawskim, godnie czcić będą wraz z Wami - drodzy radzieccy towarzysze broni, znamienitą 60 rocznicę Wielkiego Października.

Szanowni Towarzysze!

W referatach szefa Zarządu Wywiadowczego Sztabu Generalnego Czechosłowackiej Armii Ludowej towarzysza generała porucznika Broża i innych moich przedmówców została zaprezentowana wszechstronna, dogłębna ocena głównych aspektów sytuacji polityczno-militarnej w Europie i świecie, którą w całej rozciągłości podzielamy.

Jesteśmy zarazem jednomyślni, że miniony rok charakteryzował się szeregiem nowych elementów w tej sytuacji.

Stany Zjednoczone, dokonując radykalnych przewartościowań celów swej globalnej strategii, skoncentrowały punkt ciężkości interesów politycznych i militarnych w Europie oraz Pakcie Północnoatlantyckim, określonym przez prezydenta Cartera na szczycie londyńskim w maju br. podstawą amerykańskiej polityki zagranicznej. Równolegle zapoczątkowały nową fazę eskalacji zbrojeń; szczególnie znamienne są przy tym plany wyposażenia sił zbrojnych NATO na Europejskim Teatrze Wojny w rakiety skrzydlate "Cruise"

i ładunki neutronowe. Stały się także inicjatorem programu podniesienia gotowości bojowej i dalszego wzmocnienia siły uderzeniowej wojsk NATO poprzez wszechstronną rozbudowę potencjału wojskowego i wydatne udoskonalenie zintegrowanej struktury militarnej paktu. 140-punktowy program generała Haiga, opracowany przy czynnym udziale generalicji Bundeswehry pretendującej przy tym do coraz bardziej eksponowanych, kierowniczych stanowisk w naczelnym dowództwie Paktu Północnoatlantyckiego, uzyskał poparcie większości państw członkowskich.

Wraz z eskalacją zbrojeń i zwiększaniem potencjału militarnego, w NATO czynione są zabiegi zmierzające do jeszcze większego "uofensywnienia" strategii "elastycznego reagowania". Tym jawnie agresywnym przygotowaniom wojennym towarzyszy nasilająca się w państwach NATO kampania propagandowa przeciwko państwom wspólnoty socjalistycznej oraz ruchom postępowym i antyimperialistycznym na świecie.

Jej inicjatorzy pragną tą metodą uzasadnić intensywną rozbudowę zaczepnego potencjału militarnego; łudzą się na odwrócenie uwagi swych społeczeństw od skutków pogłębiającego się kryzysu ekonomiczno-społecznego kapitalizmu, a zwłaszcza recesji gospodarczej, inflacji, bezrobocia, konfliktów narodowościowych, eskalacji przestępczości, terroru, porywania ludzi, ograniczania wolności oraz łamania, tak nielicznych w kapitalizmie, elementarnych praw człowieka. Ten wsteczny, rozpadający się ustrój, od początku swego istnienia wyrosły na niesprawiedliwości społecznej, nędzy i upodleniu mas pracujących, chciałby przy tym uchodzić dziś za adwokata ludzkości.

Szanowni Towarzysze!

Wnosząc nasz skromny wkład do twórczej oceny sytuacji polityczno-wojskowej w Europie pragnę przedstawić WAŻNIEJSZE ASPEKTY POLITYKI MILITARNEJ WIELKIEJ BRYTANII ORAZ ROLI JEJ SIŁ ZBROJNYCH W SYSTEMIE PRZYGOTOWAŃ WOJENNYCH NA ŚRODKOWO- I PÓŁNOCNOEUROPEJSKIM TDW NATO.

W okresie ostatnich dziesięciu lat zaszły bowiem daleko idące zmiany w polityce militarnej i doktrynie strategicznej tego państwa, będące następstwem utraty pozycji wielkiego mocarstwa. Stosownie do militarnych i ekonomicznych możliwości, ich cele zostały umiejscowione w Europie, łącznie z resztkami globalizmu, odzwierciedlającymi ciągle wielkomocarstwowe ambicje kół rządzących, a polegającymi na dążeniach do utrzymania drugiej - po Stanach Zjednoczonych - pozycji w NATO oraz rywalizacji z Francją i RFN o przywództwo w Europie Zachodniej.

Degradacja politycznej i ekonomicznej pozycji Wielkiej Brytanii pociągnęła za sobą skutki militarno-strategiczne w świecie kapitalistycznym. Liczne, rozsiane kiedyś na wszystkich kontynentach, garnizony i bazy zostały w przeważającej większości zlikwidowane, a stany osobowe sił zbrojnych, zwłaszcza morskich oraz tzw. sił interwencyjnych, częściowo zredukowane. Proces ten można w zasadzie traktować jako zakończony.

W wyniku dekolonizacji, nastawiona pasożytniczo gospodarka brytyjska, nie mogąca się przystosować do zmienionych warunków, najdotkliwiej odczuwa spośród państw zachodnioeuropejskich skutki kryzysu ekonomiczno-strukturalnego. Wielka Brytania stała się krajem o najwyższym bezrobociu, inflacji i zadłużeniu w handlu zagranicznym. Powoduje to niestabilność rządów, nasilające się

niepokoje społeczne oraz wzmacnia zabarwione regionalnym nacjonalizmem tendencje dezintegracyjne. Te ostatnie najpełniejsze odbicie znajdują w trwającej ponad 8 lat wojnie domowej w Irlandii Północnej, której dotychczasowy krwawy bilans zamyka się liczbą około 1 800 zabitych; wojna ta jest zarazem jaskrawym przykładem łamania przez Wielką Brytanię elementarnych praw człowieka.

Nie bacząc na trudną sytuację ekonomiczną, rząd brytyjski utrzymuje wysoką dynamikę wydatków wojskowych, wynoszących 5,5 % dochodu narodowego, podczas gdy np. we Francji nie przekraczają one 3,8 %, a w RFN - 4,1 %, chociaż państwa te przez wiele lat miały roczny przyrost dochodu dwukrotnie wyższy niż Wielka Brytania.

Ma to między innymi na celu zachowanie szczególnych praw i przywilejów w NATO, odnoszących się zarówno do warunków^x na jakich wydziela ona swe siły zbrojne do zintegrowanej struktury, jak i obsady kluczowych stanowisk w połączonych dowództwach i sztabach. Między innymi ograniczenia tych przywilejów z tytułu wnoszonego wkładu do paktu coraz natężej domaga się RFN: na ostatniej sesji Rady NATO zachodnioniemiecki minister obrony G. Leber uznał za nie do zniesienia sytuację, w której połączone dowództwa i sztaby NATO pozostawałyby nadal "klubem amerykańsko-brytyjskim".

Głównym jednak celem wysokiego tempa zbrojeń jest utrzymanie mocarstwowej pozycji Wielkiej Brytanii w Europie Zachodniej i obawa przed zdystansowaniem przez Francję i RFN. Ważną w tym funkcję mają spełniać zbrojenia jądrowe: w najbliższych latach ma więc zostać podwojona siła uderzeniowa strategicznych sił jądrowych.

^xDotyczą one m.in. bezpośredniego udziału w planowaniu i decydowaniu o użyciu strategicznej broni jądrowej, lotnictwa strategicznego i sił morskich, prawa wycofywania i wykorzystania zgodnie z własnymi interesami sił wydzielonych do paktu, a przede wszystkim ustanowionej klucza hierarchicznej i procentowej obsady stanowisk w połączonych dowództwach i sztabach, faworyzującego oficerów brytyjskich /ogółem mają oni 3 400 stanowisk w sztabach NATO, podczas gdy np. Bundeswehra - 1 900/.

wych przez przebrojenie dotychczasowych czterech atomowych okrętów podwodnych w nowe głowice wieloładunkowe kierowane w końcowej fazie lotu, a w przyszłości zastąpienie ich rakietami "Poseidon" C-3^x lub "Trident" C-4^{xx}.

Nie mniej ważną funkcję spełnia rozbudowa i wzmacnianie lotnictwa uderzeniowego bezpośrednio podporządkowanego naczelnemu dowódcy sił zbrojnych NATO w Europie, a także wojsk lądowych i lotnictwa na terytorium RFN; również dalsza jakościowa rozbudowa sił nawodnych i podwodnych floty traktowana jest przez Brytyjczyków jako niezbędny element utrzymania prymatu potęgi morskiej w Europie Zachodniej.

Dążąc do umocnienia wiodącej pozycji w Pakcie Północno-atlantyckim, Wielka Brytania występuje jako najzagorzalsza zwolenniczka intensyfikowania zbrojeń przez państwa NATO; sama przejawia w tej dziedzinie dużą aktywność, zwłaszcza w ramach Eurogrupy, dysponując rozbudowanym potencjałem naukowo-badawczym i technologicznym oraz znacznymi mocami produkcyjnymi przemysłu zbrojeniowego. W szeregu dziedzinach, w tym przede wszystkim w technice lotniczej, elektronice i inżynierii materiałowej wyprzedza inne europejskie państwa NATO; rozbudowany przemysł lotniczy i elektro-niczny zapewniają jej czołową pozycję w zachodnioeuropejskiej produkcji zbrojeniowej.

Przemysł zbrojeniowy Wielkiej Brytanii produkuje prawie wszystkie rodzaje nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego, w ponad 85 % pokrywa zapotrzebowanie własnych sił zbrojnych, a ponadto znaczną część swej produkcji przeznaczają na eksport.

^xRakiety "Poseidon" C-3 są uzbrojone w wieloładunkowe głowice niekierowane /10 x 50 KT każda/; maksymalny zasięg 5 200 km.

^{xx}Rakiety "Trident" C-4 mają być uzbrojone w wieloładunkowe głowice kierowane /14 x 50 KT każda/; maksymalny zasięg 7 000 km.

W 1976 r. eksport brytyjskiej techniki bojowej przyniósł wpływ w wysokości ponad 700 mln funtów szterlingów, zajmując drugie po Stanach Zjednoczonych miejsce w świecie kapitalistycznym.

W celu pełnego zdyskontowania możliwości tego przemysłu, przystosowania do nowych warunków i uczynienia jeszcze bardziej konkurencyjnym, w strukturze jego produkcji zaszły istotne zmiany, wyrażające się przede wszystkim odejściem od autarkii; zaczęto w większym stopniu korzystać z licencji amerykańskich i zachodnio-niemieckich, rozszerzając zarazem zakres dwu- i wielostronnych - zwłaszcza z Francją, RFN i Włochami - prac naukowo-badawczych i konstrukcyjno-rozwojowych, a na ich bazie podejmować wspólną produkcję coraz większej liczby nowych rodzajów uzbrojenia i sprzętu bojowego z szerszym uwzględnieniem unifikacji i standaryzacji. Działalność ta postawiła Wielką Brytanię w czołowie państw NATO napinających skalę zbrojeń i w efekcie zaostrzających coraz bardziej sytuację międzynarodową.

Wykładnikiem rosnącej agresywności brytyjskiej polityki militarnej są także poglądy wyższych oficerów brytyjskich w naczelnym organach wojskowych paktu, forsujących koncepcje użycia sił zbrojnych, w prowadzeniu wojny psychologicznej wobec państw naszej wspólnoty, poniżej otwartego konfliktu zbrojnego, w ramach tzw. działań niekonwencjonalnych. Zamiar włączenia tych koncepcji do założeń doktrynalno-strategicznych NATO i prowadzenia tego typu aktywnych działań już w okresie pokoju - zwłaszcza militarnych demonstracji, nasilania ćwiczeń oraz intensyfikowania rozpoznania i dywersji - niesie za sobą rozszerzenie możliwości manipulowania skalą napięć w sytuacji międzynarodowej i prowokowania kryzysów.

W realizacji planów operacyjno-strategicznych paktu istotne znaczenie ma położenie geostrategiczne Wielkiej Brytanii.

W okresie pokoju wyspy brytyjskie zapewniają kontrolę obszarów powietrznych i szlaków komunikacyjnych, zwłaszcza w akwenie Morza Północnego i wschodniego Atlantyku, a spełniając rolę "niezatapialnego lotniskowca", osłoniętego naturalną rubieżą ryglową stworzoną przez terytoria Danii, Norwegii i Islandii, pozwalają na rozmieszczenie licznych baz i instalacji wojskowych oraz znacznych wojsk. Te ostatnie, w wypadku wojny, mogą być stosunkowo szybko przerzucone do operacji zaczepnych na północno- i środkowoeuropejski TDW, a siły morskie - scentralizowanie wykorzystane do osłony szlaków komunikacyjnych łączących kontynent zachodnioeuropejski z amerykańskim. Szczególną rolę wyspy brytyjskie mogą odegrać w operacyjnym wykorzystaniu jądrowych sił uderzeniowych Stanów Zjednoczonych - atomowych okrętów podwodnych i lotnictwa strategicznego - części odwodów strategicznych, zwłaszcza przewidzianych do rozwinięcia na północnym skrzydle NATO, w formowaniu i przygotowaniu nowych związków taktycznych, w tej liczbie zwłaszcza przeznaczonych do kombinowanych operacji desantowych.

W ramach istniejącego podziału zadań między głównymi państwami członkowskimi NATO, brytyjskim siłom zbrojnym przypada rola wiodąca w militarnym umacnianiu północnego skrzydła paktu. Od wielu już lat Wielka Brytania obszar tego TDW traktuje jako swą wysuniętą rubież strategiczną, w czasie pokoju osłaniającą również pola wydobywcze ropy naftowej i zabezpieczającą rybołówstwo.

Reorientując więc swoją politykę militarną, Wielka Brytania dokonała szeregu przedsięwzięć organizacyjnych zmierzających do wzmocnienia sił zbrojnych na północnoeuropejskim TDW.

92
102

Prócz oddziałów przeznaczonych do użycia w składzie sił interwencyjnych NATO, w sytuacji kryzysowej planuje ona przerzut do Norwegii brygady piechoty morskiej i ewentualnie wzmocnionej grupy piechoty. Między innymi w tym celu, stosując różnorodne naciski, usiłuje wymusić na Norwegii odstąpienie od dotychczasowej polityki bazowej i udostępnienie na razie dla dwóch brygad brytyjskich swego terytorium do składowania materiałów wojennych, a także do prowadzenia w północnej części kraju wspólnych ćwiczeń z oddziałami Bundeswehry. Pod pozorem zaś brytyjsko-norweskiej ochrony pól naftowych i urządzeń wiertniczo-wydobywczych, dowództwo brytyjskie rozważa sformowanie specjalnej eskadry manewrowej złożonej z okrętów desantowych z piechotą morską na pokładzie. Pozostawałaby ona w stałej gotowości do osłony, rozmieszczonych na terytorium norweskim natowskich instalacji i obiektów wojskowych, zwłaszcza radiolokacyjnych wchodzących w skład systemu NADGE.

W sferze zainteresowania militarnego Wielkiej Brytanii pozostaje na tym TDW także Dania. W sytuacji kryzysowej na obszarze wysp duńskich może ona rozwinąć oddziały piechoty i powietrznodesantowe w sile do dwóch wzmocnionych brygad wsparte lotnictwem taktycznym; w rejonie tym co roku prowadzone są wspólne ćwiczenia duńsko-brytyjskie.

Dążąc do wzmocnienia północnoeuropejskiego TDW, Wielka Brytania poparła również amerykańską koncepcję sformowania specjalnej jednostki lotnictwa transportowego w składzie 90 samolotów, której zadaniem byłby szybki przerzut sił interwencyjnych do rejonu konfliktu lub potencjalnego ogniska zapalnego.

Zgodnie z nową hierarchizacją celów polityki militarnej i założeń doktrynalno-strategicznych, Wielka Brytania, koncentrując swe zaangażowanie w ramach NATO i pozostawiając minimalne

odwody do zabezpieczenia swych interesów na innych kontynentach, w tym wsparcia sojuszników z CENTO, nadal wprowadza daleko idące zmiany w składzie bojowym, uzbrojeniu i strukturze organizacyjnej sił zbrojnych. Są one głównie nacelowane na:

- modernizację strategicznych i operacyjno-taktycznych jądrowych sił uderzeniowych;
- ściślejsze ukierunkowanie i przygotowanie sił zbrojnych do działania na zachodnim i północno-zachodnim TDW oraz okalających wyspy brytyjskie akwenach morskich;
- znaczne wzmocnienie brytyjskiego wkładu militarnego do NATO, głównie przez modernizację i zwiększenie nasycenia wojsk nowoczesną techniką bojową, w tym przeciwpancerną, przeciwlotniczą i zwalczania okrętów podwodnych;
- racjonalizację wykorzystania sił i środków, zwłaszcza przez zwiększenie procentowego udziału komponentów bojowych we wszystkich rodzajach sił zbrojnych i wojsk.

Siły zbrojne Wielkiej Brytanii mają pozostać armią zawodową, dlatego też do potrzeb mobilizacyjnych rozbudowywana jest ochotnicza rezerwa sił lądowych; m.in. sprzyja poprawie sytuacji kadrowej armii utrzymujące się bezrobocie w kraju, wynoszące ponad 1,5 mln osób; liczba ochotników przewyższa potrzeby, pozwalając na surowszą selekcję i zaostrenie kryteriów doboru.

Ogólny stan liczebny okresu pokojowego ma zostać utrzymany na poziomie około 320 000 żołnierzy, z czego przypadać ma na siły lądowe - 165 000, siły powietrzne - 82 000 i siły morskie - 74 000. W porównaniu do stanu obecnego oznacza to zmniejszenie o 13 000 żołnierzy; nieznaczna redukcja stanu osobowego ma być zrekompensowana jakościowym wzmocnieniem wojsk walczących. W zasadzie bez zmian pozostać mają etaty okresu wojennego; zwiększona ma jednak zostać, zwłaszcza w siłach lądowych, liczba przeszkolonych rezerw.

W planach dalszego rozwoju sił lądowych główny nacisk
łożony jest na podniesienie gotowości bojowej i wzmocnienie siły
uderzeniowej związków taktycznych i oddziałów Brytyjskiej Armii
Renu. Ma to zostać osiągnięte głównie poprzez ich wzmocnienie
kadrowe, w tym: ściślejsze powiązanie sił rezerwy z planami opera-
cyjnymi BAR; zmiany w strukturze organizacyjnej dowództw, sztabów
i związków taktycznych, a przede wszystkim przez modernizację
i nasycenie wojsk nowoczesną techniką bojową. M.in. w wyniku zmian
w strukturze organizacyjnej i uzbrojeniu ma ulec znacznej poprawie
stosunek wojsk walczących do zabezpieczających oraz wzrosnąć nasy-
cenie wojsk w rakietowe środki przeciwpancerne, w tym w śmigłowce
szturmowe, przeciwlotnicze, artylerię polową, czołgi i bojowe wozy
piechoty.

Stacjonujący na terytorium RFN 1 brytyjski korpus armijny
ma nadal liczyć około 55 000 żołnierzy, składać się natomiast
z czterech uniwersalnych dywizji pancernych, samodzielnej grupy
piechoty i oddziałów wsparcia oraz posiadać w swoim uzbrojeniu
12 wyrzutni rakiet operacyjno-taktycznych "Lance", ponad 700 czoł-
gów i 330 dział i moździerzy; tym samym swą siłą uderzeniową nie
będzie ustępował odpowiednim korpusom amerykańskim czy zachodnio-
niemieckim.

Realizacja planowanych przedsięwzięć wydatnie zwiększy
siłę uderzeniową BAR, zważywszy iż przez wiele lat miała ona
duże braki kadrowe, a uzbrojenie jej związków taktycznych i oddzia-
łów ustępowało odpowiednim jednostkom amerykańskim i zachodnio-
niemieckim stacjonującym na terytorium RFN.

Reorganizowane i rozbudowywane są wojska stacjonujące
w metropolii, które wspólnie z wydzielonymi oddziałami lot-
nictwa i floty, tworząc siły interwencyjne, są głównie przezna-

czone do działania na północnoeuropejskim TDW oraz wsparcia Brytyjskiej Armii Renu. Aktualnie część tych wojsk - ponad 15 000 żołnierzy - prowadzi działania pacyfikacyjne w Irlandii Północnej.

Rozbudowywane są pod względem ilościowym i jakościowym siły powietrzne - zarówno lotnictwo uderzeniowe, jak i obrony powietrznej. Modernizowany jest zwłaszcza park samolotowy oraz uzbrojenie i wyposażenie pokładowe samolotów, mające zwiększyć siłę uderzeniową i możliwości pokonywania obrony powietrznej. Na podkreślenie zasługuje, że Wielka Brytania - jeszcze przed decyzją państw NATO - przystąpiła do organizowania powietrznego systemu wczesnego wykrywania i naprowadzania, opierając się na samolotach własnej konstrukcji typu "Nimrod".

W planach rozbudowy sił powietrznych w dalszym ciągu główną rolę ma odgrywać bazujące na wyspach brytyjskich lotnictwo uderzeniowe podporządkowane bezpośrednio naczelnemu dowódcy sił zbrojnych NATO w Europie oraz lotnictwo taktyczne w RFN wchodzące w skład 2 PTSP. To ostatnie jako jedyne w NATO jest wyposażone w samoloty pionowego startu i lądowania typu "Harrier", przeznaczone do bezpośredniego wsparcia wojsk lądowych.

Z kolei zmiany w siłach morskich, których skład bojowy ma ulec nieznacznej redukcji, mają przede wszystkim na celu dalsze przeprofilowanie floty nawodnej i podwodnej do zadań związanych z osłoną morskich dróg komunikacyjnych na wschodnim Atlantyku i kanale La Manche. W związku z tym mają być nadal wycofywane bazujące jeszcze siły i środki na Morzu Śródziemnym, Oceanie Indyjskim i innych obszarach zamorskich.

W celu dostosowania sił morskich do nowych zadań, w planach ich rozwoju do 1985 r. główny nacisk został położony na ra-

kietyzację floty nawodnej oraz uzbrojenia przeznaczonego do zwalczania okrętów podwodnych, przeciwlotniczego i przeciwminowego, a także na automatyzację systemów kierowania ogniem, wprowadzenie zautomatyzowanych taktycznych systemów dowodzenia, udoskonalenie środków hydrolokacyjnych oraz walki radioelektronicznej. Podstawę floty nawodnej mają stanowić krążowniki rakietowe, lotniskowce z samolotami pionowego startu i śmigłowcami na pokładzie, niszczyciele i fregaty rakietowe, trałowce oraz okręty i kutry desantowe. Modernizowana ma być również konwencjonalna flota podwodna.

Szanowni Towarzysze!

Kończąc, chciałbym zreasumować ważniejsze aspekty polityki militarnej Wielkiej Brytanii:

Po pierwsze, wysokie tempo zbrojeń oraz wydatne zwiększenie brytyjskiego wkładu militarnego do NATO, będące rezultatem dążenia do utrzymania drugiej po Stanach Zjednoczonych pozycji w pakcie, a także rywalizacji z Republiką Federalną Niemiec i Francją o przywództwo w Europie Zachodniej, zbiega się z położeniem przez Stany Zjednoczone głównego punktu ciężkości na Europę i Pakt Północnoatlantycki, a także szybkim wzrostem potęgi militarnej RFN oraz polityczno-militarnym zbliżeniem Francji do NATO.

Ukierunkowanie zainteresowania Wielkiej Brytanii na Europę i odejście od polityki globalnej nie oznacza zarazem rezygnacji z aktywnego udziału w walce z siłami socjalizmu z pozycji innych kontynentów. Jednym z priorytetowych kierunków tych działań na przykład w Azji jest zacieśnianie współpracy z Chinami, w tym zwłaszcza w dziedzinie zbrojeniowej oraz wspieranie antyradzieckiej polityki przywódców pekińskich, mającej na celu osłabienie decydującego, głównego ogniwia wspólnoty socjalistycznej, a pośrednio - polityczne i militarne wzmacnianie NATO.

Po drugie, zgodnie z podziałem zadań w ramach NATO, Wielka Brytania dąży do zdyskontowania ważności i dogodności położenia geostrategicznego, sposobiąc swe siły zbrojne do działań na wschodnim Atlantyku, kanale La Manche, Morzu Północnym oraz na środkowo-europejskim TDW - w RFN i północnoeuropejskim TDW - na tworzących naturalną rubież ryglową terytoriach Danii i Norwegii.

Obok strategicznych zbrojeń jądrowych, wzrasta ciężar gatunkowy rozbudowywanego konwencjonalnego i atomowego potencjału zaczepnego - ważki element zagrożenia państw naszej wspólnoty. Są to przeznaczone do użycia na środkowoeuropejskim TDW oraz północnym skrzydle NATO - lotnictwo uderzeniowe na wyspach, Brytyjska Armia Renu i lotnictwo taktyczne w RFN, a także interwencyjne siły przewidziane do działania na terytorium Danii i Norwegii.

Po trzecie, perspektywiczne plany rozwoju brytyjskich sił zbrojnych, nacelowane na dokonanie jakościowego skoku w dziedzinie konstrukcji techniki bojowej oraz w uzbrojeniu wszystkich rodzajów sił zbrojnych i wojsk mają m.in. na celu dorównanie pod względem wyposażenia technicznego do poziomu sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych i RFN; współgrają z dążeniami dowództwa NATO do uzyskania wyprzedzenia i zaskoczenia technicznego sił zbrojnych państw-stron Układu Warszawskiego.

Wszystko to skłania do bacznej uwagi ze strony służb wywiadowczych państw wspólnoty socjalistycznej, również na poczynania militarne Wielkiej Brytanii.

Pozwólcie, Szanowni Towarzysze, że na zakończenie wyrażę przekonanie, iż obrady obecnej Konferencji - zarówno poprzez wymianę poglądów na rozwój sytuacji wojskowo-politycznej na posie-

dzeniu plenarnym, jak i poprzez ustalenie konkretnych przedsięwzięć w wyniku pracy poszczególnych sekcji - staną się kolejnym krokiem w dalszym zespoleniu wysiłków, zacieśnieniu współpracy i udoskonaleniu działania naszych bratnich służb wywiadowczych, wnosząc nowy skład w dzieło umacniania potencjału obronnego państw-sygnatariuszy Układu Warszawskiego.

Dziękuję Towarzyszom za uwagę.

SKŁAD BOJOWY SIŁ LĄDOWYCH WIELKIEJ BRYTANII
/wg nowej organizacji/

Wyszczególnienie	Stan osobowy	P o d s t a w o w e u z b r o j e n i e							
		czołgi	wyrzutnie pocisków "Lance"	działa atomowe	artyleria i moździerze	przeciwpancerne pociski kierowane	przeciwlotnicze pociski rakietowe	transportery opancerzone	śmigłowce
Brytyjska Armia Renu /1 KA - cztery DPanc, jednostki korpusne/	55 000	736	12	36	290	628	176	2 122	136
Zachodniobерlińska grupa piechoty	3 100	16	-	-	42	108	8	46	3
R a z e m w RFN	58 100	752	12	36	332	736	184	2 168	139
Siły lądowe w metropolii oraz instytucje central- nego podporządkowania	92 800	444	-	4	126	216	60	3 424	232
Garnizony zamorskie /Hongkong, Belize, Brunei, Cypr, Malta i inne/	14 100	-	-	-	86	132	8	46	12
O g ó ł e m	165 000	1 180	12	40	544	1 084	264	5 638	383

SKŁAD BOJOWY SIŁ POWIETRZNYCH WIELKIEJ BRYTANII

Rodzaj lotnictwa	typy samolotów	n a o b s z a r z e			R a z e m
		W. Brytanii	RFN	M. Śródziemn.	
		s-tów NBJ	s-tów NBJ	samolotów	s-tów NBJ
Bombowe	"Vulcan" "Buccaneer"	48/48 24/24	- 24/24	- -	48/48 48/48
Rozpoznawcze	"Vulcan" "Canberra" "Jaguar"	8 20 12	- - 12	- 12 -	8 32 24
Rozpoznania radioelektr.	"Canberra" "Argosy" "Shackleton"	12 10 12	- - -	- - -	12 10 12
Wsparcia taktycznego	"Jaguar" "Harrier" "Hunter"	24/24 12 18	48/48 36 -	- - -	72/72 48 18
Myśliwskie OP	"Lightning" "Phantom"	24 60	- 24	- -	24 84
Obrony wybrzeża	"Nimrod"	24	-	8	32
Tankowania powietrznego	"Victor" K.1; K.2	24	-	-	24
Razem samolotów		332/96	144/72	20	496/168
Przeciwlotnicze pociski raketowe	"Bloodhound" "Rapier"	24 16	48 32	- -	72 48

Ponadto w składzie bojowym sił powietrznych znajdują się:

- samoloty szkolno-bojowe różnych typów - 120
- samoloty transportowe i łącznikowe - 100
- śmigłowce różnego przeznaczenia - 140

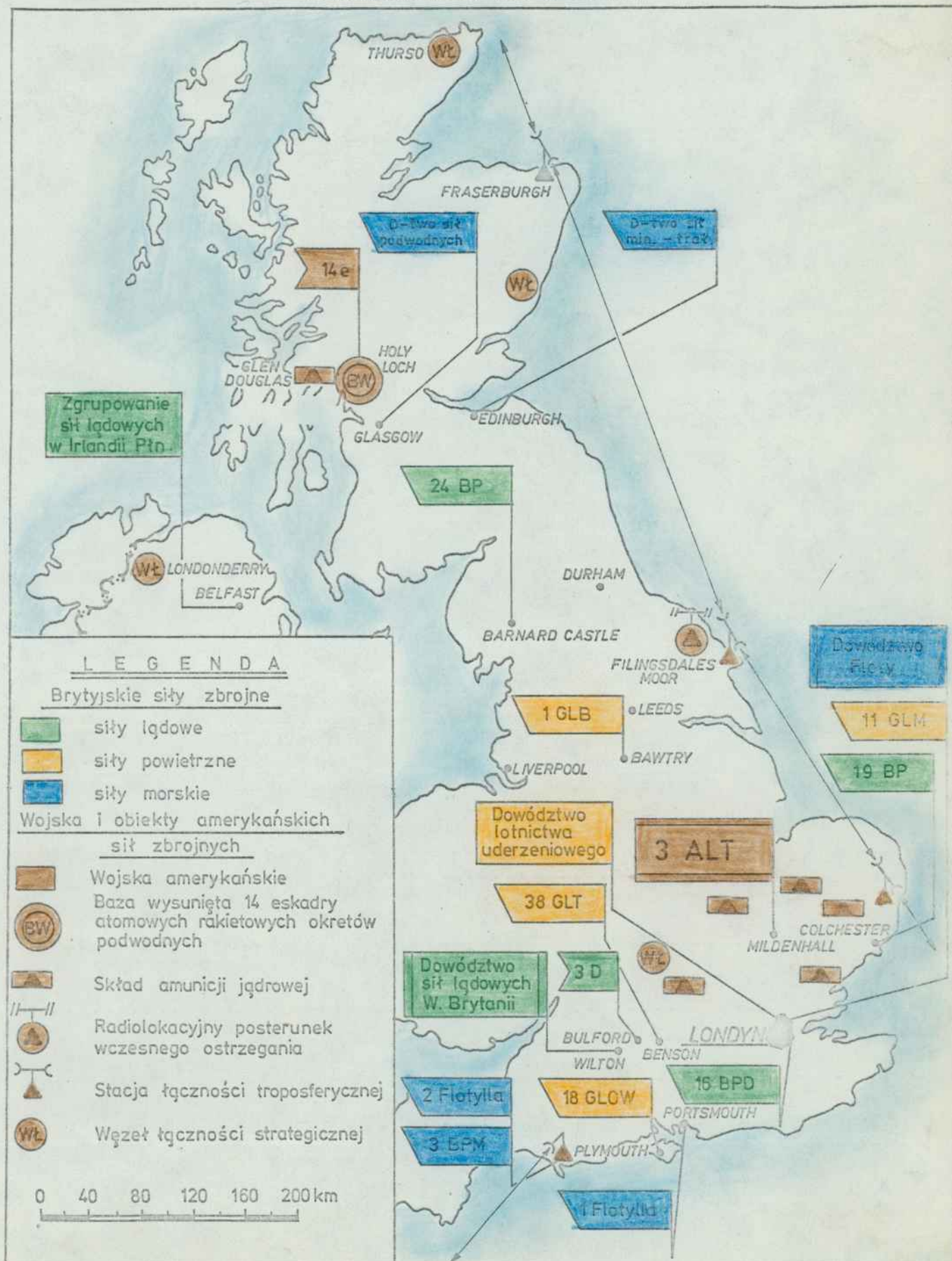
SKŁAD FLOTY WOJENNEJ WIELKIEJ BRYTANII

Klasa okrętu		W linii	W rezerwie, moder- nizacji lub remon- cie bieżącym	Ogółem okrętów
Okręty bojowe	OPARB	3	1	4
	Lotniskowce uderze- niowe	1	-	1
	Krążowniki ZOP	1	-	1
	Niszczyciele rakietowe	9	3	12
	Fregaty	46	15	61
	OPAZOP ^x	6	3	9
	OP o napędzie klasycz- nym	15	4	19
Ogółem okrętów bojowych		81	26	107
Okręty specjalnego przeznaczenia	Lotniskowce desantowe	1	1	2
	Transportowce desantowe- doki	1	1	2
	Transportowce desantowe sprzętu	6	-	6
	Okręty desantowe i kutry desantowe	25	20	45
	Stawiacze min	1	-	1
	Trałowce	34	4	38
Ogółem okrętów specjalnego przeznaczenia		68	26	94
Ogółem okrętów bojowych i specjalnego przeznaczenia		149	52	201

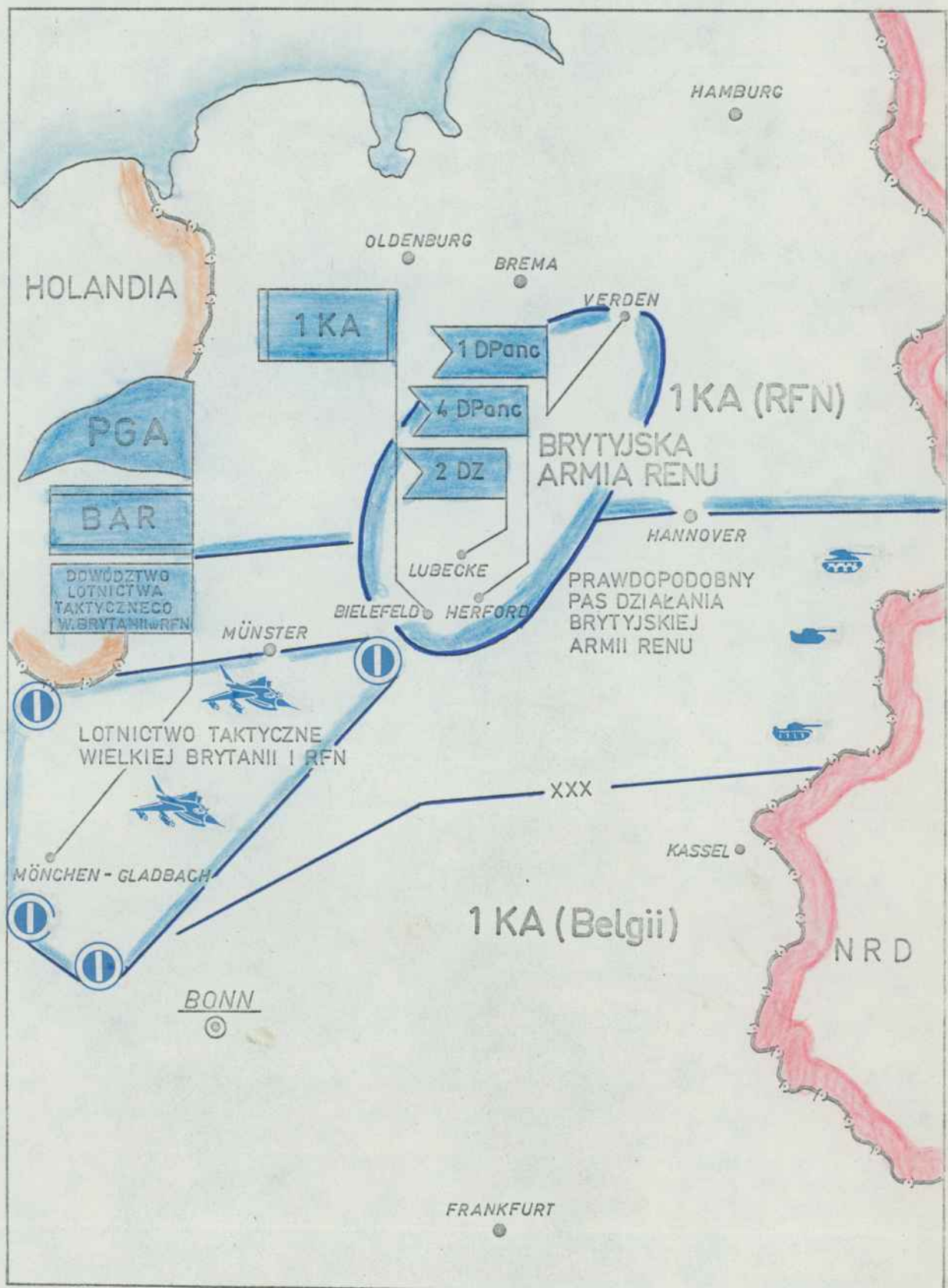
^xOkręty podwodne atomowe zwalczania okrętów podwodnych.

Ponadto siły morskie mają 16 samolotów bombowych /"Buccaneer"/, 16 samolotów myśliwsko-bombowych /"Phantom"/ i 146 śmigłowców różnego typu i przeznaczenia.

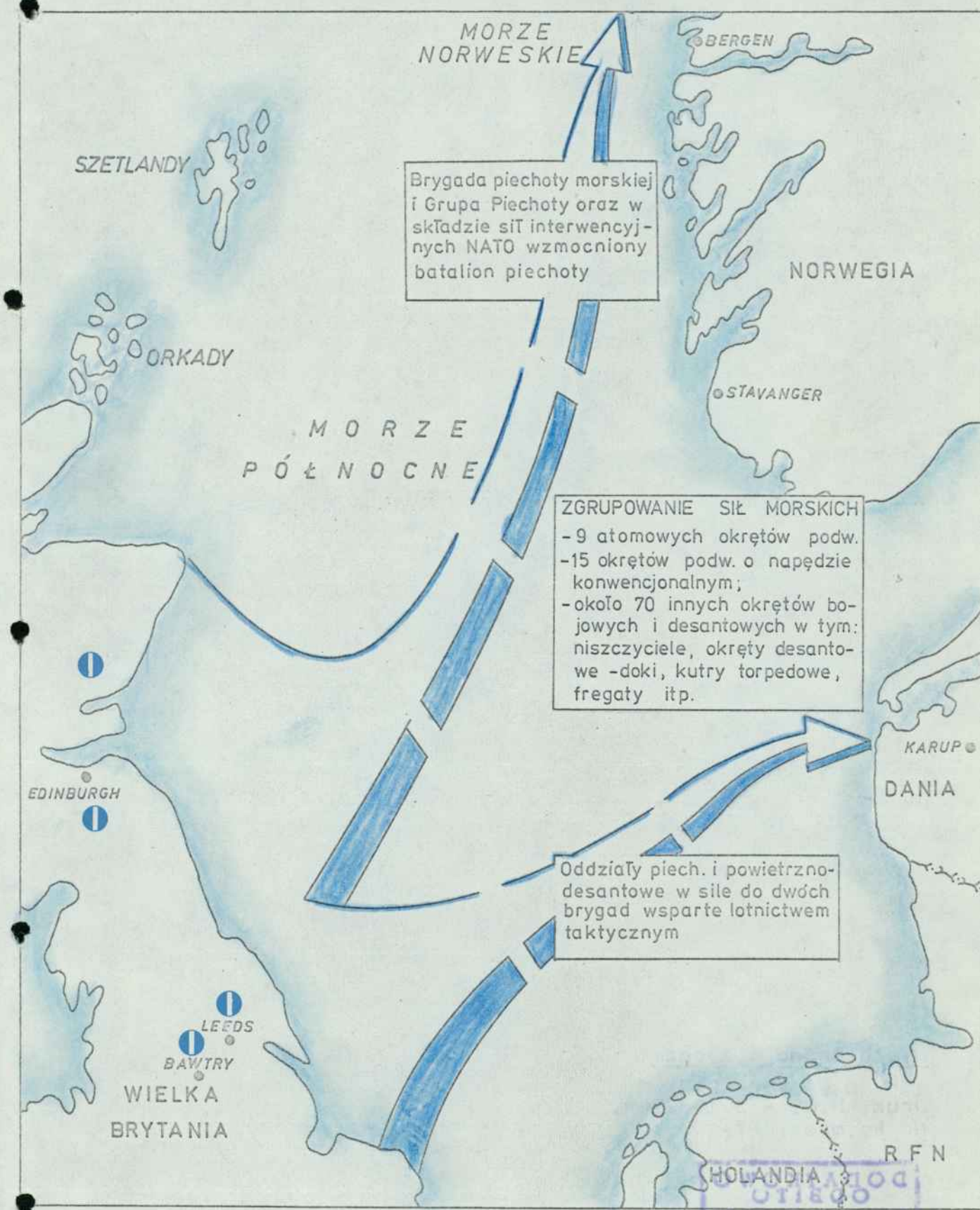
ROZMIESZCZENIE BRYTYJSKICH SIŁ ZBROJNYCH ORAZ WOJSK I OBIEKTÓW AMERYKAŃSKICH NA WYSPACH

ROZMIESZCZENIE WOJSK BRYTYJSKICH W RFN

PRAWDOPODOBNE WZMOCNIENIE PŁNIE TDW WYDZIELONYMI SIŁAMI
BRYTYJSKIMI

Wydrukowano w 1 egz.

Wyk. A.D. kmdr por.

Druk. H.O. - 3.10.77 r.

Nr ks.masz. Pf-1089/W

DODATKOWO
ODBITO
Egz. <u>1</u> na <u>23</u> ark.
Nr ks. pow. <u>PF 857</u>
Dnia <u>30.05</u> 19 <u>78</u> r.
<u>B.T.U.</u> podpis wykonawcy